

U N I W E R S Y T E T Z I E L O N O G Ó R S K I

STUDIA EPIGRAFICZNE

tom 5

POD REDAKCJĄ
Joachima Zdrenki

Zielona Góra 2013

RADA WYDAWNICZA

Krzysztof Urbanowski (*przewodniczący*),
Marian Adamski, Andrzej Maciejewski, Janusz Matkowski,
Maria Fic, Bohdan Halczak, Zdzisław Wołk, Michał Drab, Anna Walicka,
Beata Gabryś, Rafał Ciesielski, Ryszard Błażyński (*sekretarz*)

RECENZENT

Wojciech Krawczuk

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Antoni Barciak, Harold Drös, Jan Harasimowicz,
Krzysztof Maciej Kowalski, Wojciech Strzyżewski, Jan Szymczak,
Barbara Trelińska, Joachim Zdrenka, Adam Górski (*sekretarz*)

REDAKCJA

Monika Nowecka

KOREKTA

xxx

PROJEKT OKŁADKI

xxx

REDAKCJA TECHNICZNA

Anna Strzyżewska

© Copyright by Uniwersytet Zielonogórski
Zielona Góra 2013

ISBN 978-83-7842-106-1

OFICyna WYDAWNICZA UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

65-246 Zielona Góra; ul. Podgórna 50, tel./faks (68) 328 78 64
www.ow.uz.zgora.pl, sekretariatow@adm.uz.zgora.pl
Druk: Zakład Poligrafii UZ

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Krzysztof Maciej Kowalski <i>Inskrypcje nowożytnych zegarów słonecznych umieszczonych na elewacjach kościołów pomorskich</i>	7
Antoni Barciak <i>Inskrypcje na najstarszych dzwonach w kościołach Katowic i Mysłowic</i>	31
Edward Skibiński <i>Epitafium Bolesława Chrobrego. Wydanie i analiza</i>	43
Zdzisław Jedynek <i>Inskrypcje związane z Turzonami w Lewoczy i Salomonami w Krakowie</i>	57
Tomasz Kałuski <i>Pisma inskrypcji napieczętnych cechów w dawnym księstwie głogowskim do połowy XIX w.</i>	69
Agata Bryłka <i>Pismo neogotyckie w inskrypcjach katowickich</i>	79
Aleksandra Losik-Sidorska <i>Formularz gotyckich inskrypcji sepulkralnych kanoników gnieźnieńskich i poznańskich</i>	91
Paweł Madejski <i>Wizytówki a napisy nagrobne w XIX w.</i>	101
Katarzyna i Paweł Madejscy <i>Graffiti na ścianach kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Zwoleniu XVII-XXI w.: przemiany funkcji i treści</i>	105
Paweł Karp <i>Corpus inscriptionum Poloniae: Powiat wschowski – Uzupełnienia i uwagi</i>	117
Adam Górski <i>Specyfika napisów natrumiennych na przykładzie Sławy, Szprotawy, Świdnicy i Żagania w XVIII i na początku XIX w.</i>	131
Marceli Tureczek <i>Kilka spostrzeżeń na temat głowy św. Jana Chrzciciela na misie ze zbiorów Muzeum Lubuskiego w Gorzowie Wielkopolskim. Próba analizy w kontekście średniowiecznych i wczesnonowożytnych dzieł miasta</i>	145

Krzysztof Kostka

Kwatera wojenna żołnierzy radzieckich w Kozuchowie 161

Katarzyna Kornak

Krajobraz epigraficzny miejscowości Prusy (woj. dolnośląskie) 181

Paweł Szymon Towpik

*Spis żołnierzy z okresu I wojny światowej i wojny polsko-bolszewickiej
pochowanych na cmentarzu wojskowym koło Berezki Kartuskiej (Białoruś)* ... 189

Joachim Zdrenka

*Proboszczowie, archidiakoni i diakoni kościoła św. Marii
w Gorzowie Wielkopolskim i ich inskrypcje do 1800 r.*..... 213

Paweł Szymon Towpik

Ośrodek Badań Genealogiczno-Heraldycznych
i Regionalnych „HISTORIAE” w Ochli

SPIS ŻOŁNIERZY Z OKRESU I WOJNY ŚWIATOWEJ I WOJNY POLSKO-BOLSZEWICKIEJ POCHOWANYCH NA CMENTARZU WOJSKOWYM KOŁO BEREZY KARTUSKIEJ (BIAŁORUŚ)

W 1929 r. ok. kilometra na południe od Berezy Kartuskiej, tuż za wsią Nowosiółki powstał wojskowy cmentarz. Złożono na nim szczątki żołnierzy poległych lub zmarłych w tamtym rejonie podczas I wojny światowej i wojny polsko-bolszewickiej. Pośrodku nekropolii stoi okazały drewniany krzyż, a wokół niego rozmieszczono w równych rzędach 465 prostych żołnierskich nagrobków w formie betonowych krzyży, skrywających pod sobą co najmniej 848 (prawdopodobnie jednak nie więcej niż 900) żołnierzy z sześciu armii¹.

Ryc. 1. Niemiecko-austriacki szpital wojskowy w budynku po rosyjskich koszarach w Berezie Kartuskiej (ok. 1917 r.). Źródło: Zdjęcie ze zbiorów Юрия Куванова (Białoruś)

1 Próbę odtworzenia działań wojennych w rejonie Berezy Kartuskiej pomiędzy latami 1914-1920 oraz historię tego cmentarza przedstawia P.S. Towpik w pracy *Dzieje pewnego cmentarza*, „Sowiniec” 2003, nr 22, s. 133-139 i pierwsze trzy zdjęcia pomiędzy s. 152-153.

Рyc. 2. Лoкaлiзaцiя цмeнтapзa. *Жрoдлo: Мaпa тoпoгpaфiчнa Бiлoруси – Скaлa 1:100 000, N-035-122 Бeрeзa (aктуaлнoсць мaпy лaтa 80. XX в.); збиopы влacнe aвтopa.*

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	R	S	T	W	X	Z	
1	R	R	N	R	R	N	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1
2	A	R	A	A	?	R	A	A	A	N	A	A	W	R	R	A	A	A	R	R	R	2
3	R	A	N	A	R	A	A	A	A	A	R	R	A	A	A	A	A	R	A	A	R	3
4	R	R	N	N	R	R	R	R	R	R	A	R	R	A	A	R	A	R	R	A	R	4
5	N	R	N	N	N	R	R	N	R	R	N	N	R	R	R	N	N	N	A	N	N	5
6	R	N	N	N	N	A	N	R	N	N	R	A	N	N	N	N	N	A	R	N	R	6
7	N	N	R	N	N	N	N	N	N	N	N	N	R	N	N	N	A	R	N	N	N	7
8	N	N	N	R	N	N	R	N	N	N	N	N	N	A	N	A	R	R	?	A	N	8
9	N	R	B	N	N	N	N	A	N		+		N	N	N	R	N	N	N	N	N	9
10	N	N	N	N	R	N	N	N	N	N	N	R	R	N	N	N	R	N	N	R	N	10
11	N	N	N	R	N	N	R	N	N	N	?	N	N	N	?	R	A	R	?	N	N	11
12	N	N	N	N	B	N	N	N	R	?	N	N	R	N	B	N	R	n	N	R	n	12
13	R	N	N	N	R	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	n	A	?	n	R	N	13
14	N	N	N	N	N	N	R	N	N	N	n	N	N	N	?	N	B	N	N	N	N	14
15	N	N	N	R	N	N	N	N	R	N	N	R	R	N	N	N	R	R	R	N	N	15
16	R	N	N	R	R	N	N	N	N	N	N	N	R	N	N	N	R	N	N	R	N	16
17	N	N	N	N	N	N	N	N	N	R	N	N	N	N	N	N	R	N	N	R	N	17
18	N	N	N	N	N	N	N	N	N	R	N	R	N	R	R	N	N	N	N	N	N	18
19	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	19
20	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	A	20
21	A	R	R	N	A	A	R	A	N	A	N	N	R	N	N	N	N	N	N	N	A	21
22	W	W	W	R	W	A	W	A	R	A	A	A	A	A	A	A	A	N	A	A	A	22
23	W	N	W	W	A	W	n	W	W	A	A	A	W	N	N	W	W	N	A	A	A	23
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	R	S	T	W	X	Z	

Ryc. 3. Plan cmentarza z oznaczeniem przynależności armijnej nagrobka (A – austriacka; B – bolszewicka; R – rosyjska; N – niemiecka; W – węgierska; n – niezidentyfikowana; ? – inskrypcja nieczytelna; x – miejsce bez nagrobka; + krzyż). Źródło: szkic wykonał Siergiej Knyrewicz z Opawy (Czechy), według stanu z 2001 r.

Ryc. 4. Widok ogólny cmentarza (stan w 2007 r.). Źródło: zdjęcie wykonał A. Дыбовский, http://globus.tut.by/novoselki_berez/nem_graves_tn_glr.htm [dostęp 19.03.2011]

Wiadomo, że na cmentarzu tym nie zachowały się do dnia dzisiejszego wszystkie znajdujące się tam niegdyś nagrobki². Wśród 465 tych, które przetrwały, jest:

- 268 nagrobków (ok. 57,6% całości) sporządzonych dla co najmniej 354 żołnierzy niemieckich (ok. 41,7% pochowanych)³; w tym co najmniej 26 bezimiennych;
- 68 nagrobków (ok. 14,6%) wskazujących na 99 żołnierzy austriackich (ok. 11,7%); w tym minimum 24 bezimiennych;
- 15 nagrobków (ok. 3,2%) upamiętniających 16 żołnierzy węgierskich (ok. 1,9%);
- 96 nagrobków (ok. 20,6%) informujących o 251 żołnierzach rosyjskich (ok. 29,6%); w tym aż 121 bezimiennych;
- 4 nagrobki (ok. 0,8%) dla 83 bezimiennych żołnierzy armii bolszewickiej (ok. 9,8%);
- 7 nagrobków (ok. 1,5%) z 37 bezimiennymi żołnierzami nieokreślonej armii (ok. 4,4%);
- 8 nagrobków (ok. 1,7%) z uszkodzoną i przez to niemożliwą do odczytania inskrypcją, należącą zapewne do co najmniej 8 żołnierzy (ok. 0,9%).

W poniższych tabelach przedstawiono spis wszystkich inskrypcji z zachowanych nagrobków według stanu z 1992 r. oraz oznaczenie położenia poszczególnych nagrobków po renowacji cmentarza, według stanu z 2001 r.⁴ Przyjęto tu pewne uproszczenia edytorskie, by treści inskrypcji były bardziej przejrzyste, a tym samym dogodniejsze do ich praktycznego wykorzystania⁵. Warto podkreślić, że jest to pierwsza w Polsce publikacja przedstawiająca możliwie pełny wykaz osób pochowanych na omawianym podbereskim wojskowym cmentarzu⁶.

² *Ibidem*, s. 137-139 i zdjęcia po s. 152.

³ Wartości procentowe odnoszą się do łącznej liczby nagrobków i osób przez te nagrobki wzmiankowanych, znajdujących się obecnie na omawianym cmentarzu.

⁴ Spisy inskrypcji z nagrobków wykonali w 1992 i 2001 r. Siergiej i Andriej Knyrewicze (Сергей и Андрей Кныревич), których starania doprowadziły w latach 1992-1994 do odrestaurowania ówczesnie zdewastowanego cmentarza. Spis z 1992 r., wykonany jeszcze przed pracami porządkującymi cmentarz, odnotowuje o 27 imiennych i 10 bezimiennych żołnierzach więcej (13 armii niemieckiej, 7 armii austriackiej i 17 armii rosyjskiej) niż spis z 2001 r. W takim przypadku pole tabeli określające dzisiejsze położenie nagrobka jest puste. Nie wiadomo, co się z nagrobkami zawierającymi te inskrypcje stało – sprawa wymaga dalszych badań.

⁵ Widniejące w inskrypcjach kropki oddzielają w nich słowa lub litery skrótów i znajdują się zazwyczaj na wysokości połowy linii tekstu inskrypcji. W niniejszej edycji ich położenie ujednolicono do dolnego. Zrezygnowano też z oznaczeń wskazujących na kontynuację tekstu inskrypcji w kolejnej linii. Nagrobki imienne odnotowują jednego (wtedy całość inskrypcji zawiera się w pięciu liniach tekstu) lub dwóch żołnierzy (wtedy inskrypcja ma sześć linii). W przedostatniej linii inskrypcji jest zawsze data (lub sam rok) śmierci, w ostatniej zaś, położonej u podstawy dolnego ramienia krzyża, oznaczenie M.R.P.1929.

⁶ Wcześniej zostało opublikowanych jedynie ok. 60 polskich lub polsko brzmiących nazwisk, zob. P.S. Towpik, *op. cit.*, s. 137-139.

Tab. 1. Żołnierze armii niemieckiej pochowani na cmentarzu koło Berezki Kartuskiej

Żołnierze armii niemieckiej			
Nazwisko i inicjał imienia	Przynależność armijna i jednostka wojskowa	Data śmierci	Nagrobek
AEHLING.H.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.I.R.219	+14.IX.1915	N9
ALBERT.H.	REKR.ARM.NIEM.2.K.I.R.149	+30.IX.1915	H7
ALBRECHT.M.	MUSK.ARM.NIEM.11.K.L.I.R.2	+18.IX.1915	B10
ASMUS.A.	GEFR.ARM.NIEM.8.K.L.I.R.19	+15.VII.1916	B16
AURAS.K.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.2	+14.IX.1915	F9
BAHLE.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.219	+5.IX.1915	E19-R21
BALKE	MUSK.ARM.NIEM.I.R.78	+1.IX.1915	
BALZEROWIAK.P.	ŻOŁN.ARM.NIEM.	+11.VII.1916	I13
BARTKOWIAK.F.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.K.I.R.48	+23.VII.1916	O17
BATHEN.H.	RES.ARM.NIEM.9.K.R.I.R.220	+30.IX.1915	C1
BAUER.A.	LDST.ARM.NIEM.BAYR.MUNK.450	+24.XI.1917	T17
BECKER.H.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.46.I.404	+1.V.1917	I17
BEITZ.J.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.107.I.2	+13.IX.1915	E9
BERNSTATTE.J.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.6	+1916	
BERTSCHE.CH.	LDST.ARM.NIEM.9.K.L.I.R.13	+1.IX.1917	W18
BICKER.H.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.91.I.71	+3.IX.1915	O20
BIEBRIDER.H.	MUSK.ARM.NIEM.5.K.R.I.R.217	+8.XI.1915	H10
BIELICKE.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.12.K.R.I.R.12	+29.VIII.1916	W16
BILL.P.	LDST.ARM.NIEM.L.I.R.37.I.7	+1916	H13
BLACHOWIAK.M.	LDST.ARM.NIEM.1.K.L.I.R.2	+2.X.1915	D5
BLANK.P.	REKR.ARM.NIEM.12.K.R.I.R.268	+25.V.1917	O10
BLOCK.E.	MUSK.ARM.NIEM.10.K.I.R.140	+1.XI.1915	C10
BLUME.O.	LDST.ARM.NIEM.7.K.I.R.78	+1.IX.1915	B18
BOCK.P.	KAN.ARM.NIEM.FUSSARTL.M.K. KREICH.35.R.D	+11.X.1915	L7
BOLLENBACH.W.	MUSK.ARM.NIEM.2.K.I.R.17.ERS.BTL.	+25.IX.1915	H5
BORKENHAGEN.M.	RES.ARM.NIEM.9.K.R.I.R.8	+17.IX.1916	O15
BRAD.T.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.74.I.51	+4.IX.1915	W20
BRANDT.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.BAHNMEISTER. BLUDEN.M.E.D.6	+11.X.1917	M17
BREITKREUZ.J.	MUSK.ARM.NIEM.M.G.K.I.R.49	+3.X.1915	W9
BREUDEMUHL.K.	MUSK.ARM.NIEM.1.K.I.R.140	+28.X.1915	Z7
BRINKMANN.H.	MUSK.ARM.NIEM.2.I.R.16.II.BRS.BTL	+13.XI.1915	N11
BRUCKMANN.	KAN.ARM.NIEM.1.F.A.R.II	+18.IX.1915	H12
BRUNE.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.3.K.R.I.R.219	+4.IX.1915	F20
BRUNE.E.	ŻOŁN.ARM.NIEM.6.K.I.R.78	+1.IX.1915	S19
BUDDE.E.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.I.R.219	+12.IX.1915	G9
BUKOWRAN.S.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.K.I.R.48	+23.VII.1916	O17
CHRISTIAN.	UTFF.ARM.NIEM.4.K.L.I.R.2	+3.IX.1915	X21

CORDES.S.	USK.ARM.NIEM.2.M.G.K.I.R.78	+1.IX.1915	Z16
COURADI.K.	GEFR.ARM.NIEM.11.K.L.I.R.6	+3.IV.1917	P9
DAMSCHE.R.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.47.I.46	+12.XII.1916	K15
DATHE.A.	MUSK.ARM.NIEM.10.K.R.I.R.219	+13.IX.1915	I9
DAWERITZ.H.	LDST.ARM.NIEM.12.K.L.I.R.133	+5.III.1917	K10
DEHMER.A.	MUSK.ARM.NIEM.I.K.49.I.14	+2.X.1915	H8
DETEMPLE.R.	PION.ARM.NIEM.P1.K.91.47.R.DIR	+8.XII.1915	Z9
DETTMANN.M.	LDST.ARM.NIEM.7.K.L.I.R.2	+5.IX.1915	E20
DEUER.L.	RES.ARM.NIEM.3.DRAG.RGT.4	+11.IX.1915	B13
DIETRICH.M.	RES.ARM.NIEM.RES.FELDBACK. KOL.27.47.RLSD	+19.IX.1915	B7
DITTMER.H.	MUSK.ARM.NIEM.1.R.14.I.49	+3.X.1915	E5
DOMBROWSKA.	REJT.ARM.NIEM.2.ESK.S.R.REIT.R.3	+3.IX.1915	T22
DOSIEN.B.	WHRM.ARM.NIEM.3.K.L.I.R.11	+13.III.1917	G13
DROCHMANN.W.	TUSL.ARM.NIEM.3.K.R.I.R.8	+25.VII.1916	P17
DUDA.J.	GEFR.ARM.NIEM.L.R.14.I.9	+30.IX.1915	X6
DYBSKI.F.	KAN.ARM.NIEM.3.INF.II.MUN.KOL	+16.IX.1915	S9
EBLING.W.	MUSK.ARM.NIEM.R.14.I.217	+16.IX.1915	T9
ECKHOFF.J.	FAHR.ARM.NIEM.M.K.II.A.K.4.I.D.	+6.X.1915	L8
EICHHOLTZ.G.	RES.ARM.NIEM.M.G.K.L.I.R.47	+29.III.1916	N13
EICKE.F.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.6	+1916	X15
ERBE.	UTFFZ.ARM.NIEM.5.K.J.R.83	+8.IX.1915	
ERMISCH.W.	WHRM.ARM.NIEM.7.K.R.I.R.217	+27.IX.1915	C3
EULER.PH.	RES.ARM.NIEM.II.K.L.I.R.2	+14.IX.1915	O9
FELDHUS.	LDST.ARM.NIEM.3.K.I.R.78	+1.IX.1915	G18
FISCHER.J.	SCHTZ.ARM.NIEM.4.M.G.K.4.BAYR.I.F	+23.VIII.1917	R18
FLATHMANN.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.B.KUR.RGT.6	+8.IX.1915	R14
FLIEGE.H.	KAN.ARM.NIEM.3.R.FLDART.R.33	+20.IX.1915	A11
FORSTER.H.	MUSK.ARM.NIEM.6.K.R.I.R.8	+22.V.1917	R10
FRANK.K.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.K.107	+7.IX.1915	R20
FROHLINGHAUS.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.14.I.219	+1.X.1915	K2
GARBERS.W.	FLIEG.ARM.NIEM.FLD.FLG.ABT.63	+5.VII.1916	F13
GATZKE.A.	LTN.ARM.NIEM.3.K.R.I.R.48	+11.VII.1916	R5
GLADIS.E.	LDST.ARM.NIEM.12.K.R.I.R.48	+18.VII.1916	K16
GODECKE.J.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.74.I.51	+4.IX.1915	W20
GOLLA.G.	GEFR.ARM.NIEM.2.K.J.R.83	+7.IX.1915	K14
GOLLNIK.K.	WHRM.ARM.NIEM.12.K.L.I.R.2	+1.X.1915	X7
GOLTSCH.O.	GEFR.ARM.NIEM.4.K.R.I.R.217	+23.III.1916	M13
GOSSLING.	MUSK.ARM.NIEM.6.K.I.R.78	+1.IX.1915	D19
GROTEN.W.	REKR.ARM.NIEM.11.K.I.R.84	+3.X.1915	N8
GUNTHER.II.A.	MUSK.ARM.NIEM.9.K.J.R.167	+16.IX.1915	M12
GUNTHER.K.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.149.I.140	+13.X.1915	Z8
GUTTENDORFER.	FAHR.ARM.NIEM.BAYRE.F.KOL.512	+24.IX.1916	B15

HAGENAUG.	FAHR.ARM.NIEM.FELDLAZ.II.XVIII	+25.IX.1915	R6
HAGER.	SERG.ARM.NIEM.2.ESK.S.R.REIT.R.3	+3.IX.1915	L21
HALLER.	GEFR.ARM.NIEM.9.K.I.R.78	+1.IX.1915	Z17
HANSMANN.H.	LDST.ARM.NIEM.L.I.R.37.I.7	+1916	H13
HARLAND.B.	UTFE.ARM.NIEM.3.K.I.R.78	+1.IX.1915	L17
HARTMANN.F.	LDST.ARM.NIEM.1.K.R.I.R.8	+15.VII.1916	F16
HASERT.A.	LDST.ARM.NIEM.12.K.J.R.83	+22.IX.1915	
HAUCK.R.E.	WHRM.ARM.NIEM.5.K.L.I.R.107	+22.IX.1915	S5
HAUS.L.	MUSK.ARM.NIEM.4.K.I.R.74	+5.IX.1915	G20
HEIN.	ŻOŁN.ARM.NIEM.3.K.R.I.R.219	+4.IX.1915	P21
HEINE.O.	UFLD.ARM.NIEM.ART.MTZTRP.152	+22.V.1917	I10
HEINZ.M.	ŻOŁN.ARM.NIEM.12.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	W21
HEISSING.H.	GEFR.ARM.NIEM.1.MUN.KOL.530	+3.V.1917	D13
HELLWEG.J.	MUSK.ARM.NIEM.4.K.I.R.78	+1.IX.1915	X20
HEMKEN.G.	OFFZ.ARM.NIEM.10.K.I.R.78	+1.IX.1915	N17
HEMSATH.	ŻOŁN.ARM.NIEM.9.K.R.I.R.219	+5.IX.1915	I20
HENMING.H.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.91.I.71	+3.IX.1915	O20
HENNEKE.K.	RES.ARM.NIEM.2.K.I.R.78	+1.IX.1915	F19
HENSEN.G.	MUSK.ARM.NIEM.4.K.I.R.78	+1.IX.1915	X20
HERMANN.F.	GEFR.ARM.NIEM.L.R.14.I.9	+30.IX.1915	X6
HERMNN.M.	FAHR.ARM.NIEM.HAUBITZ.MUN. KOL. 426.35.R.D	+8.VIII.1916	A15
HEUSER.CH.	ŻOŁN.ARM.NIEM.SAN.KOMP.525	+4.II.1918	A17
HEWUCZT.S.	MUSK.ARM.NIEM.R.I.R.217.I.202	+17.IX.1915	B11
HOEN.P.	PION.ARM.NIEM.P1.BTL.6.2.ERS.KP	+22.II.1917	Z11
HOFFINGER.A.	MUSK.ARM.NIEM.2.K.I.R.49	+25.IX.1915	N5
HOFFMANN.J.	MUSK.ARM.NIEM.4.K.I.R.140	+27.IX.1916	I6
HOLTJE.P.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.49.I.219	+29.IX.1915	G7
HOMFELD.R.	UTFE.ARM.NIEM.10.K.I.R.78	+1.IX.1915	C18
HOPPE.J.	LDST.ARM.NIEM.7.K.I.R.421	+31.XII.1916	M14
HOYER.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.7.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	B19
HUBERTUS.R.	MUSK.ARM.NIEM.2.K.R.I.R.12	+17.VI.1917	T10
HUBNER.	WHRM.ARM.NIEM.6.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	T21
HUFNER.R.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.220.I.49	+14.X.1915	P6
HULSMANN.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.78	+1.IX.1915	E19
HUTSCH.J.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.I.R.219	+14.IX.1915	N9
IRMLER.R.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.46.I.404	+1.V.1917	I17
ISERLONE.H.	ŻOŁN.ARM.NIEM.RES.SAN.KOP.47	+19.IX.1915	F10
JAEG.R.	LDST.ARM.NIEM.STRASSENBAU.K.53. LDST.I.R.6	+18.XII.1917	R16
JAKOBIK.A.	WHRM.ARM.NIEM.10.K.L.I.R.327	+4.II.1918	X18
JANKOWSKI.W.	LDST.ARM.NIEM.7.K.L.I.R.2	+7.IX.1916	C15
JANNEMANN.M.	GEFR.ARM.NIEM.7.K.J.R.83	+3.IX.1915	

JUSZYŃSKI.J.	MUSK.ARM.NIEM.2.K.R.I.R.218	+3.IX.1915	A20
KACZMAREK.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.23.I.11	+1916	C12
KALBUS.W.	KAN.ARM.NIEM.3.R.BTTRF.A.R.35	+14.VI.1916	I16
KALUTZUY.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.9.I.2	+15.IX.1915	A9
KARCH.E.	FAHR.ARM.NIEM.MUN.LOL.35.DIW	+13.I.1918	H15
KASSELBAUM.R.	LDST.ARM.NIEM.4.K.I.R.91	+1.IX.1915	N19
KAUFHOLD.K.	MUSK.ARM.NIEM.R.I.R.217.I.202	+17.IX.1915	B11
KEHLBECK.	GEFR.ARM.NIEM.11.K.I.R.78	+1.IX.1915	K19
KETTNER.J.	WHRM.ARM.NIEM.MUN.K.MENG.35. R.D	+2.X.1915	X5
KILHOFFE.I.	ŻOŁN.ARM.NIEM.	+11.VII.1916	I13
KINNE.W.	LDST.ARM.NIEM.10.K.L.I.R.21	+24.X.1916	R17
KLEIN.A.	UTFF.ARM.NIEM.5.BTT.FELDA.R.53	+23.IX.1915	Z5
KLOCKE.G.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.16.I.49	+7.X.1915	M8
KLOSE.A.	UTFF.ARM.NIEM.5.K.L.I.R.46	+5.VII.1917	Z10
KOBALL.F.	GEFR.ARM.NIEM.7.K.R.I.R.48	+11.I.1917	O14
KOKEMANN.F.H.	MUSK.ARM.NIEM.8.K.R.I.R.219	+27.IX.1915	L5
KOLLER.W.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.149.I.140	+13.X.1915	Z8
KONIAČEK.A.	RES.ARM.NIEM.4.K.L.I.R.2	+18.IX.1915	K11
KOPP.W.J.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.220.I.49	+14.X.1915	P6
KOPPE.E.	RES.ARM.NIEM.9.K.R.I.R.12	+31.VII.1916	W17
KOREMANN.H.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.23.I.11	+1916	C12
KORTE.H.	PION.ARM.NIEM.1PIO.BTL.2.29.5.FLD. KP.XVIII.A.K	+3.XI.1915	F1
KRAFCZYK.A.	GEFR.ARM.NIEM.2.K.I.R.402	+11.VII.1917	E11
KRAMER.B.	SCHTZ.ARM.NIEM.M.G.K.I.R.4	+19.IX.1915	C11
KRASSOWE.	ŻOŁN.ARM.NIEM.7.K.L.I.R.2.I.107	+5.IX.1915	D20
KRESSEL.A.	LDST.ARM.NIEM.15.K.L.I.R.39	+7.IX.1915	C19
KROMPHARDT.K.	LEUT.ARM.NIEM.2.K.R.JAG.BTL.19	+7.IX.1915	S6
KRUGER.W.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.49.I.140	+26.X.1915	O7
KRUSE.K.	MUSK.ARM.NIEM.7.K.I.R.78	+1.IX.1915	Z19
KUCHLER.F.	RES.ARM.NIEM.2.K.I.R.140	+18.IX.1915	M11
KULZER.J.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.107.I.2	+13.IX.1915	E9
KUNDE.E.	LDST.ARM.NIEM.4.K.L.I.R.2	+15.XII.1915	X11
KUNZE.A.	MUSK.ARM.NIEM.11.K.J.R.167	+8.IX.1915	T14
KURTH.F.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.107	+IX.1915	Z18
KUSSMANN.A.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.16.I.49	+7.X.1915	M8
LANDSBURG.	GEFR.ARM.NIEM.9.K.I.R.78	+1.IX.1915	T19
LANSBERG.E.G.J.	INF.ARM.NIEM.3.K.I.R.149	+28.IX.1915	A5
LEMBEK.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.78	+1.IX.1915	O19
LENZ.P.	MUSK.ARM.NIEM.10.K.I.R.140	+22.IX.1915	F11
LICHTHARDI.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.3.K.I.R.74	+5.IX.1915	P20
LICKMEIER.H.	ŻOŁN.ARM.NIEM.11.K.I.R.78	+1.IX.1915	I19

LIEBEHEN.H.	MUSK.ARM.NIEM.4.K.I.R.74	+5.IX.1915	
LIPPMANN.O.	LDST.ARM.NIEM.3.K.L.I.R.107	+10.IX.1915	D9
LISCHEWSKI.R.	MUSK.ARM.NIEM.9.K.I.R.401	+9.II.1917	A12
LOHMANN.F.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.164	+1.IX.1915	N20
LOHR.W.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.49.I.140	+26.X.1915	O7
LUBBERSTEDT.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.7.K.I.R.78	+1.IX.1915	E18
LUCKER.	GEFR.ARM.NIEM.F.A.R.35.REM.E.B.	+4.IX.1915	I21
MACZKO.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.2.K.221.P.P.	7.XII.1915	R7
MAGE?.H.	MUSK.ARM.NIEM.10.K.I.R.140	+20.IX.1915	T5
MAHR.P.	GEFR.ARM.NIEM.R.I.MUN.KOL.49	+6.X.1915	D7
MAIZER.G.	ŻOŁN.ARM.NIEM.7.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	S21
MAKIOLA.J.	ŻOŁN.ARM.NIEM.9.K.R.I.R.219	+5.IX.1915	I20
MANN.H.	SERG.ARM.NIEM.I.BTL.F.A.R.41	+3.XI.1915	
MAROHL.J.	FAHR.ARM.NIEM.UHRP.KOL.6.II.A.K	+29.IX.1915	O6
MARSCHNER.H.	LDST.ARM.NIEM.12.K.R.I.R.8	+14.VII.1916	H16
MARZ.B.	WHRM.ARM.NIEM.12.K.L.I.R.13	+10.VIII.1917	T18

MENDE.A.	RES.ARM.NIEM.2.K.L.I.R.2	+26.IX.1915	C6
MENKHOFF.K.	LEUT.ARM.NIEM.12.K.R.I.R.220	+23.IX.1915	M6
MERTENS.J.	JAG.ARM.NIEM.2.K.R.JAG.BTL.19	+2.IX.1915	P8
METSCHER.A.	KAN.ARM.NIEM.9.L.FUSSART.R.19	+22.VIII.1918	H14
MEYER.H.	GEFR.ARM.NIEM.2.ESK.JAG.R.2.RF.7	+28.V.1918	G15
MEYER.II.G.	GEFR.ARM.NIEM.6.K.I.R.91	+1915	20
MEYHOFER.F.	UTFF.ARM.NIEM.12.K.R.I.R.5.R.D.	+20.VII.1916	M16
MILDENBERGER	FLIEG.ARM.NIEM.FLD.FLG.ABT.35	+19.III.1917	L10
MISFELDT.B.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.78	+1.IX.1915	
MOBIUS.H.	RES.ARM.NIEM.6.K.R.I.R.8	+31.X.1916	L15
MOHLE.K.	UTFF.ARM.NIEM.8.K.I.R.335	+8.VIII.1916	E15
MOLL.	ŻOŁN.ARM.NIEM.3.K.I.R.74	+5.IX.1915	P20
MONTZ.W.G.	FAHR.ARM.NIEM.R.BACK.KOL.21	+24.IX.1915	C4
MULLER.E.	LDST.ARM.NIEM.12.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	M20
MULLER.P.	LDST.ARM.NIEM.10.K.L.I.R.11	+20.IV.1917	B8
MULLER.PH.	WHRM.ARM.NIEM.6.K.I.R.14	+16.XI.1915	D10
MULLER.W.	MUSK.ARM.NIEM.10.K.I.R.140	+22.IX.1915	F11
NAHRING.R.	MUSK.ARM.NIEM.7.L.I.R.9	+4.X.1915	W7
NATTERMANN.H.	LDST.ARM.NIEM.2.K.R.I.R.219	+17.VIII.1916	A14
NEISCHWENGER.	LDST.ARM.NIEM.LDSTR.BATL. MUNST. VII.69.3.K	+6.II.1917	I14
NIEDERLAGE.	UTFF.ARM.NIEM.8.K.I.R.74	+1915	C20
NIEHAUS.H.	RES.ARM.NIEM.2.K.I.R.78	+1.IX.1915	F19
NOTIN.E.	MUSK.ARM.NIEM.9.K.R.I.R.218	+23.VIII.1917	S18
OBERDRERER-MANN.H.	SERG.ARM.NIEM.1.BTL.F.A.R.41	+3.XI.1915	C8

OELZE.R.	MUSK.ARM.NIEM.4.K.I.R.74	+5.IX.1915	M21
OESER.M.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.107	+3.IX.1915	Z18
OHMES.W.	ŻOŁN.ARM.NIEM.1.K.I.R.78	+1.IX.1915	S20
ORERLANDER.E.	GEFR.ARM.NIEM.7.K.I.R.78	+1.IX.1915	F18
PAPKE.R.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.34.I.49	+3.X.1915	A7
PASCHKE.E.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.TLDBAK.K.2.VI. A.K	+22.VII.1916	D17
PICKHARDT.	LDST.ARM.NIEM.III.K.G.L.B.ZORND	+10.IX.1917	H18
PLONCZAK.L.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.47.I.46	12.XII.1915	K15
QUAST.O	SCHTZ.ARM.NIEM.MASCH.GEW. ABT.4	+30.VII.1916	F17
RADKE.O.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.49	+21.IX.1915	W12
RATAJCZAK.A.	LDST.ARM.NIEM.WIRTSCH.K.54	+9.X.1917	W19
RATZEL.K.	PION.ARM.NIEM.EISENB. BETR.K.17.M.E.D.6	+20.XII.1916	C13
RAUCH.	MUSK.ARM.NIEM.1.K.I.R.83	+10.IX.1915	P13
REDMANN.K.	LDST.ARM.NIEM.M.K.N.A.293.DEUT. FLDT.2175	+8.IV.1918	D14
REGNARDT.W.	FHR.ARM.NIEM.RES.PION.KOP.47	+17.IX.1915	I11
REHLING.H.	ŻOŁN.ARM.NIEM.5.K.L.I.R.2	+5.IX.1915	D21
REINHOLD.P.	ŻOŁN.ARM.NIEM.7.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	B19
REINHOLD.W.	LDST.ARM.NIEM.ET.FUHRP.K.315	+10.X.1915	L18
REINS.J.	LDST.ARM.NIEM.4.K.I.R.91	+1.IX.1915	N19
REISS.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.I.R.8.I.46	+19.XI.1916	C14
REJTNER.G.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.49.I.217	+6.X.1915	F8
REUWSAAT.K.	GEFR.ARM.NIEM.11.K.I.R.78	+1.X.1915	K19
REXRODT.K.	LDST.ARM.NIEM.L.I.R.7.I.72	+25.XI.1917	L13
RICHTER.M.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.107	+7.IX.1915	
RIXSTENBERG.T.	ŻOŁN.ARM.NIEM.7.K.I.R.78	+1.IX.1915	E18
ROBBE.J.	GEFR.ARM.NIEM.11.K.I.R.78	+30.VIII.1915	H19
ROGGENBAU.A.	OB.LTN.ARM.NIEM.12.K.L.I.R.9	+23.IX.1915	M7
ROHLFS.J.	GEFR.ARM.NIEM.9.K.I.R.78	+1.IX.1915	Z17
ROHTIG.F.	OFFZ.ARM.NIEM.BTL.PICZER.3.K	+12.VIII.1916	B14
ROSAANEK.J.	MUSK.ARM.NIEM.1.STURM.BTL.12	+10.VI.1917	W10
ROSENH.	GEFR.ARM.NIEM.9.K.I.R.78	1.IX.1915	T19
ROSENTHAL.E.	OFFZ.ARM.NIEM.3.K.ARM.BTL.80	+15.VII.1917	C17
ROTHER.W.	LDST.ARM.NIEM.3.FLD.RKR. DEPOT.A.A. WOYRSCH	+2.IX.1917	I18
RUNKEL.F.	GEFR.ARM.NIEM.7.K.I.R.83	+3.IX.1915	L12
SAMPE.	RES.ARM.NIEM.5.K.I.R.402	+22.V.1917	P10
SAUER.E.O.	RES.ARM.NIEM.3.K.I.R.140	+2.X.1915	K6
SCHAUENBERG.J.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.I.R.219	+12.IX.1915	G9
SCHAUERBURG.F.	R.FLOW.ARM.NIEM.3.K.I.R.78	+1.IX.1915	X19

SCHELEZ.A.	MUSK.ARM.NIEM.4.K.I.R.74	+5.IX.1915	G20
SCELLENBE.G.	MUSK.ARM.NIEM.5.R.I.R.149	+19.IX.1915	R12
SCHIEMENZ.F.	LDST.ARM.NIEM.2.K.ARM.BTL.79	+18.VIII.1916	E14
SCHLEGEL.A.	LDST.ARM.NIEM.6.K.J.R.83	+3.IX.1915	B12
SCHLENDER.E.	LDST.ARM.NIEM.1K3.LDST.1.ERS.B. MANNHEIM.XIV.33	+6.I.1918	T16
SCHLUPPS.E.	KAN.ARM.NIEM.M.K.N.A.104.E.TRUP. TRAIN.ERS.BATL	+4.IV.1918	Z15
SCHMIDT.III.F.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.34.I.49	+3.X.1915	A7
SCHMIDT.III.R.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.107	+5.IX.1915	B20
SCHMIDT.VII.O.	MUSK.ARM.NIEM.3.K.J.R.157	+20.IX.1915	G12
SCHNEIDER.A.	MUSK.ARM.NIEM.5.K.I.R.14	+21.IX.1915	E6
SCHNEPL.W.	MUSK.ARM.NIEM.3.K.I.R.91	+1.IX.1915	19
SCHNICKE.W.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.2	+14.IX.1915	F9
SCHONFELD.A.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.49.I.219	29.IX.1915	G7
SCHOPPMANN.B.	WHRM.ARM.NIEM.12.K.I.R.420.35.R.D	+15.II.1918	N18
SCHORS.J.	FAHR.ARM.NIEM.M.K.3.1.GARD.F.A.R	+2.IV.1918	X14
SCHREITER.M.	WHRM.ARM.NIEM.6.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	T21
SCHRODER.P.	LDST.ARM.NIEM.2.L.B.WESEL.VII.63	+13.VI.1917	E8
SCHROER.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.I.R.219	+5.IX.1915	R21
SCHROTER.G.	KR.FR.ARM.NIEM.1.SCH.R.REIT.R.3	+27.IX.1915	G6
SCHULER.W.	MUSK.ARM.NIEM.4.K.I.R.140	+27.IX.1916	I6
SCHULZ.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.7.K.L.I.R.2.I.107	+5.IX.1915	D20
SCHULZ.O.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.I.R.8.I.12	+8.XII.1916	G10
SCHULZ.W.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.78	+1.IX.1915	G17
SCHUMACHER.J.	LDST.ARM.NIEM.12.K.L.I.R.7	+22.VIII.1916	L16
SCHUTTE.III.W.	MUSK.ARM.NIEM.3.K.I.R.91	+1.IX.1915	M19
SCHWARZE.H.	ŻOŁN.ARM.NIEM.4.K.L.I.R.107	+5.IX.1915	K20
SCHWERTFEGER.	FAHR.ARM.NIEM.MAGAZ.FUHRP. KOL. 29.XVII.A.K	+7.XI.1915	K8
SEEWALD.P.	GEFR.ARM.NIEM.9.K.L.I.R.11	+21.XI.1916	W14
SITNIEWSKI.P.	GEFR.ARM.NIEM.DIR.PROR.35.R.D	+19.IX.1915	O11
SPOHN.F.	JAG.ARM.NIEM.1.K.R.JAG.BTL.21	+1.X.1916	F15
STAUCH.E.	TLGR.ARM.NIEM.F.DOPPELZUG.47	+10.IX.1915	A10
STENZEL.A.	ŻOŁN.ARM.NIEM.KRIEGLAZ.A.D. LAZABT.2.VI.A.A.W	+6.XI.1916	Z13
STEPHAN.G.	FAHR.ARM.NIEM.FUHRK.309.35.R.D.	+14.XII.1916	Z14
STEUSSLOFFE.E.	GEFR.ARM.NIEM.3.SCH.R.RLJ.T.R.3	+27.IX.1915	C5
STOWESAND.P.	GEFR.ARM.NIEM.12.K.I.R.42	+27.X.1916	C16
STRAHL.E.	UTFF.ARM.NIEM.9.K.I.R.401	+6.XII.1917	G16
STURM.E.	UTFF.ARM.NIEM.FERNST.ABT.518	+14.III.1918	B17
STUTZNER.B.	FAHR.ARM.NIEM.ET.FUHRP.K.317	+21.XI.1917	R19
SZCZUTKOWSKI	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.9.I.2	+15.IX.1915	A9

TEICHERT.K.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.I.R.8.I.46	+19.XI.1916	C14
TENNERT.T.	WHRM.ARM.NIEM.2.K.L.I.R.2	+13.VIII.1916	O16
TENSOROWSKI.	KAN.ARM.NIEM.1.M.K.III.AB	+14.I.1916	P7
THIELE.A.	LDST.ARM.NIEM.10.K.I.R.78	+1.IX.1915	A18
THIELEN.N.	WHRM.ARM.NIEM.MUN.KOL.128	+1.II.1918	H17
THIEMANN.P.	LDST.ARM.NIEM.5.K.R.I.R.12	+3.X.1916	F14
THOBE.W.	ŻOŁN.ARM.NIEM.6.K.I.R.78	+1.IX.1915	S19
THONE.	ŻOŁN.ARM.NIEM.10.K.R.I.R.219	+9.IX.1915	P19
TOLLES.H.	MUSK.ARM.NIEM.R.14.I.217	+16.IX.1915	T9
TRASKA.	MUSK.ARM.NIEM.6.K.I.R.78	+1.IX.1915	D19
TRETAU.H.	WHRM.ARM.NIEM.9.K.L.I.R.85	+3.IX.1915	G19
TRUSSAMT.K.	MUSK.ARM.NIEM.9.K.L.I.R.19	+21.XII.1916	N14
TUNGE.W.E.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.14.I.219	+1.X.1915	K2
U.D.PUTTEN.H.	LDST.ARM.NIEM.1.K.I.R.91	+1.IX.1915	A19
UHU.F.	ŻOŁN.ARM.NIEM.5. K.L.I.R.2	+5.IX.1915	H20
WAGENSCHUTZ.W.	LDST.ARM.NIEM.L.I. R.7.I.72	+25.VI.1917	L13
WAGNER.A.	MUSK.ARM.NIEM.6.K.J.R.167	+21.IX.1915	F12
WAGNER.R.	ŻOŁN.ARM.NIEM.3.K.R.I.R.219	+4.IX.1915	F20
WALETZKI.P.	GEFR.ARM.NIEM.5.ESK.GARD.KUR.R	+13.X.1915	W23
WEDEL.G.	ŻOŁN.ARM.NIEM.5.K.L.I.R.2	+5.IX.1915	D21
WEIDEMANN.W.	ŻOŁN.ARM.NIEM.FLDLAZAR.5.II.A.K	+23.XI.1915	A8
WEINBERG.	ŻOŁN.ARM.NIEM.3.K.I.R.219	+4.IX.1915	P21
WEIRICH.A.	LDST.ARM.NIEM.5(6?).K.J.R.83	+18.IX.1915	K13
WELKER.K.	ŻOŁN.ARM.NIEM.M.G.K.219	+4.IX.1915	D18
WENNEMUTNH.E.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.49.I.14	+2.X.1915	H8
WENZKE.P.	LDST.ARM.NIEM.5.K.L.I.R.9	+22.IX.1915	B6
WESTERICH.L.	LDST.ARM.NIEM.BAYR.L.I.R.1.4	+14.V.1917	K7
WIEBE.	WHRM.ARM.NIEM.6.K.L.I.R.107	+7.IX.1915	O21
WIEGEL.H.	MUSK.ARM.NIEM.3.K.J.N.74	+5.IX.1915	
WIENBOCKER.G.	WHRM.ARM.NIEM.4.I.R.16.II.ERS.BTL.	+2.X.1915	F7
WIETZ.O.	MUSK.ARM.NIEM.M.G.K.I.R.46	+11.VII.1916	R15
WIGGE.W.	LDST.ARM.NIEM.3.K.R.I.R.220	+5.VI.1917	E7
WILHELM.K.	ŻOŁN.ARM.NIEM.L.I.R.107	+5.IX.1915	B20
WINTERSTEIN.R.	WHRM.ARM.NIEM.12.K.L.I.R.84	+7.IX.1915	L20
WIRSBINSKI.F.	KAN.ARM.NIEM.R.F.A.R.47.1.MUN.K.3	+28.X.1915	D6
WODYNSKI.S.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.49.I.217	+6.X.1915	F8
WOLF.W.	MUSK.ARM.NIEM.6.K.I.R.91	+1.IX.1915	L19
WOLFF.F.	RES.ARM.NIEM.6.K.J.R.157	+22.IX.1915	D12
WOLGER.G.	LDST.ARM.NIEM.1.K.L.I.B.WESEL.7.63	+7.V.1917	I7
WOLLSCHON.J.	KAN.ARM.NIEM.4.BTT.R.F.A.R.35	+9.IX.1915	H11
WOLTER.O.	RES.ARM.NIEM.11.K.L.I.R.11	+27.IX.1916	P11
WREIDUS.W.	TEL.ARM.NIEM.FERNSP.ABT.32. BESKIDEN.KRPS	+11.I.1916	I8

WROBLEWSKI.R.	MUSK.ARM.NIEM.R.I.R.12	+5.VIII.1916	P16
ZABINSKI.Q.	MUSK.ARM.NIEM.I.R.49	+21.IX.1915	
ZAREK.L.	LDST.ARM.NIEM.9.K.L.I.R.2	+24.IX.1915	D4
ZELLER.H.	REKR.ARM.NIEM.6.K.I.R.46	+24.VII.1916	E17
ZIMMERMANN.F.	GEFR.ARM.NIEM.LDST.BTL.G10. NOL-LEND.5.KOP.	+14.VI.1916	O13
ZINDLER.A.	MUSK.ARM.NIEM.1.R.14.I.49	+3.X.1915	E5
ZOCH.O.	ŻOŁN.ARM.NIEM.R.I.R.8.I.12	+8.XII.1916	G10
ZOLLMANN.H.	ŻOŁN.ARM.NIEM.FLDLAZ.11.XVIII	+28.II.1917	X9
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIEZ.ARM.NIEMIECKIEJ	+1916	
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIEZ.ARM.NIEMIECKIEJ	+1915	R23
1.NIEZNANY.	ŻOŁN.ARM.NIEM.GARDE.ULAN.R	+1915	B23
1.NIEZNANY.	ŻOŁN.ARM.NIEM.12.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	W21
1.NIEZNANY.	ŻOŁN.ARM.NIEM.I.R.78	+1.IX.1915	O19
?NIEZNANYCH.	ŻOŁNIEZY.ARM.NIEMIECKIEJ.4.K.I.R.91	+1.IX.1915	
2.NIEZNANYCH.	ŻOŁN.ARM.NIEM.7.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	S21
2.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIEZY.ARM.NIEMIECKIEJ.I.R.78	+1.IX.1915	P23
15.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIEZY.ARM.NIEMIECKIEJ	+1916	O12

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabel i spisów S. i A. Knyrewiczów z 1992 i 2001 r.

Ryc. 5. Zniszczony nagrobek żołnierza armii niemieckiej (stan z 2007 r.). Jest to nagrobek Gustava Klocke, syna mistrza młynarskiego Hermanna Klocke i jego żony Luise Kiso, ur. 2.11.1895 r. w Unterwüsten 7 (Sparbrodts Mühle) koło Bad Salzuflen (dziś pow. Lippe, Nadrenia Północna-Westfalia); był z zawodu czeladnikiem młynarskim; zmarł na czerwonkę i cholerę w lazarecie w Berezie Kartuskiej (zob. <http://www.woiste.de/W-KR1-KL-Gu.html> [dostęp 19.03.2011]). Źródło: zdjęcie wykonał A. Дыбовский, http://globus.tut.by/novoselki_berez/nem_graves_tn_glr.htm [dostęp 19.03.2011]

Tab. 2. Żołnierze armii austriackiej pochowani na cmentarzu koło Berezki Kartuskiej

Żołnierze armii austriackiej			
Nazwisko i inicjał imienia	Przynależność armijna i jednostka wojskowa	Data śmierci	Nagrobek
ADAMI.S.	INF.ARM.AUSTR.18.K.I.R.64	+14.II.1916	
ASPIEREN.N.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.15.K.I.R.2	+8.IX.1915	K21
BAGL.R.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.31	+8.IX.1915	O22
BAKES.J.	INF.ARM.AUSTR.I.R.64	+1915	X4
BALAZE.G.	INF.ARM.AUSTR.K.U.K.I.R.2.3.12.M.B	+25.IX.1915	M6
BALINT.J.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.31	+8.IX.1915	O22
BALIUT.B.	KAN.ARM.AUSTR.F.K.RGT.35	+15.I.1916	S2
BALLA.M.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+8.IX.1915	E21
BECKER.J.	INF.ARM.AUSTR.L.JAHRG.1895	+22.III.1916	C3
BENES.B.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+7.IX.1915	L22
BERECZ.J.	INF.ARM.AUSTR.I.R.63.I.2	+16.II.1916	
BOHM.J.	INF.ARM.AUSTR.9.K.I.R.51	+7.VII.1916	H3
CSENDES.J.	INF.ARM.AUSTR.I.R.64	+28.VI.1916	O4
CZASUT.D.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.15.K.I.R.2	+8.IX.1915	H21
DEMETES.M.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+8.IX.1915	F21
DENDERES.A.	LDST.ARM.AUSTR.I.WERPFL. STAFFEL. 4.16	+16.V.1916	D3
EINTOS.G.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+7.IX.1915	L22
ERDEY.J.	SOLD.ARM.AUSTR.ET.TR.GR.KDO.6.12	+7.II.1916	S3
EROS.J.	SAN.ARM.AUSTR.SAN.ABTL.22	+22.II.1916	I3
FILIZ.P.J.	INF.ARM.AUSTR.20.I.R.64	+22.I.1916	R2
FLORCA.J.	INF.ARM.AUSTR.I.R.64	+1915	X4
FODOR.M.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.8.K.I.R.2	+8.IX.1912	X21
GUIMANN.J.	INF.ARM.AUSTR.5.K.I.R.2	+7.VI.1916	P4
GYORGY.B.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+7.IX.1915	P22
HALMAFNI.T.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.18.K.I.R.31	+18.II.1916	S11
HENZ	INF.ARM.AUSTR.K.U.K.I.R.64	+24.IX.1915	O8
HOWAES.M.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+7.IX.1915	
ISTWAN.P.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+7.IX.1915	P22
JANOSI.I.	INF.ARM.AUSTR.1.R.62.4.23.M.K.P	+8.IX.1916	W5
JOMICZ.K.	INF.ARM.AUSTR.I.R.64	+9.III.1916	N3
KORDASIEWICZ.	FELD.ARM.AUSTR.R.SAN.ABT.12.11	+6.XI.1915	D2
KUN.S.	INF.ARM.AUSTR.15.K.I.R.15	+2.VI.1916	P3
KUPU.W.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+8.IX.1915	K22
LAJOS.H.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+7.IX.1915	O22
LATZKO.J.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+8.IX.1915	R22
LEZEFADRI.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.15.K.I.R.2	+8.IX.1915	H22
LIBISCHER.F.	LDST.ARM.AUSTR.LDST.BAON.103.I	+8.XI.1915	X8
LOKATO.M.	INF.ARM.AUSTR.9.K.I.R.51	+16.III.1916	S4
LUCZAI.J.	HONR.ARM.AUSTR.HONR.RGT.91	+26.I.1916	G3

MAGOS.N.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+7.IX.1915	E23
MAGYARI.J.	INF.ARM.AUSTR.22.I.R.2	+5.I.1916	F3
MAKKOS.S.	INF.ARM.AUSTR.13.K.I.R.2	+13.XI.1915	O3
MALZER.G.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.7.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	
MANEIN.J.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+8.IX.1915	K22
MARSCHAWELLA.A.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	8.IX.1915	R22
MARTON.J.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.15.K.I.R.2	+8.IX.1915	H22
MIGETA.M.	KORP.ARM.AUSTR.15.K.I.R.31	+12.VII.1916	B3
MOLNAS.M.	KUTS.ARM.AUSTRE.TRAIN.ZUG.2.12	+11.I.1916	G2
MOZKA.G.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.14.K.I.R.2	7.VIII.1915	X22
NAU.G.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.	7.IX.1915	M22
NEMETH.J.	INF.ARM.AUSTR.I.R.64	+28.VI.1916	O2
NIKITA.J.	INF.ARM.AUSTR.I.R.51	+22.I.1916	X3
ONEJEGA.D.	INF.ARM.AUSTR.I.R.63.I.2	+16.II.1916	H2
PAKUROR.J.	LDST.ARM.AUSTR.KUK.I.R.64.25.M.K	+26.IX.1915	F6
PEIKS.J.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.15.I.K.R.2	+8.IX.1915	K21
PERES.G.	INF.ARM.AUSTR.I.R.62	+26.IVI.1916	K3
PEREZA.G.	INF.ARM.AUSTR.I.R.63	+28.VI.1916	M2
PURGAR.K.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+7.IX.1915	E23
REU?A.J.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.FELD?.RGT.12	+24.III.1916	A2
REUL.D.	INF.ARM.AUSTR.25.I.R.2	+22.II.1916	R3
ROHATO.U.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.64	+7.IX.1915	S22
ROTTER.R.	RES.ARM.AUSTR.L.BTL.102.1	+4.IX.1915	L2
SERISAN.I.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+7.IX.1915	F22
SEZKORBETYE.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.64	+5.IX.1915	A21
STANELLA.G.	INF.ARM.AUSTR.I.R.64.M.G.A.1	+27.VII.1916	S7
STENKONJE.P.	LDST.ARM.AUSTR.4.K.I.R.64	+27.VII.1916	L4
STHMIDT.K.	LDST.ARM.AUSTR.LDST.A.A.50.13	+30.VIII.1916	R8
SZEB.G.	INF.ARM.AUSTR.7.K.U.K.I.R.2	+27.IX.1915	T6
SZISLO.P.	SOLD.ARM.AUSTR.ARM.STAFFEL.3	+20.XI.1915	W3
TAMPA.J.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+8.IX.1915	E21
TATAS.F.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.	+7.IX.1915	
TRUCZA.F.	INF.ARM.AUSTR.6.K.I.R.51	+3.XII.1915	T2
UAJNA.F.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.I.R.2	+8.IX.1915	F21
WUKALERIN.N.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.15.K.I.R.2	+8.IX.1915	H21
ZATYEI.L.	INF.ARM.AUSTR.I.R.2	+14.I.1916	I2
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.AUSTRJACKIEJ	+1915	Z20
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.AUSTRJACKIEJ	+1916	Z22
1.NIEZNANY.	ŻOŁN.ARM.AUSTRJACKIEJ	+14.IX.1915	N23
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.AUSTRJACKIEJ	+7.IX.1915	H9
2?.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.AUSTRJACKIEJ	1915	S13
2.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.AUSTRJACKIEJ	+1915	L23
2.NIEZNANYCH.	ŻOŁN.ARM.AUSTR.7.K.L.I.R.107	+3.IX.1915	

2.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.AUSTRJACKIEJ	+1915	M23
2.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.AUSTRJACKIEJ	+1915	X23
2.NIEZNANYCH.	ŻOŁN.ARM.AUSTRJACKIEJ	+1915	Z23
4.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.AUSTRJACKIEJ	+1915	Z21
4.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.AUSTRJACKIEJ	+7.IX.1915	K21

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabel i spisów S. i A. Knyrewiczów z 1992 i 2001 r.

Ryc. 6. Nagrobek imienny dwóch żołnierzy armii austriackiej (stan z 2007 r.)

Źródło: zdjęcie wykonał A. Дыбовский, http://globus.tut.by/novoselki_berez/nem_graves_tn_glr.htm [dostęp 19.03.2011].

Tab. 3. Żołnierze armii węgierskiej pochowani na cmentarzu koło Berezy Kartuskiej

Żołnierze armii węgierskiej			
Nazwisko i inicjał imienia	Przynależność armijna i jednostka wojskowa	Data śmierci	Nagrobek
ALBRECZ.S.	WĘGIER.3.J.R.64.4.M.K	+9.IX.1915	A22
ARGYELAN.I.J.	WĘGIER.4.K.J.R.31	+15.IX.1915	T23
BIRO.J.	WĘGIER.J.R.2.IV.3.K.M.	+14.IX.1915	O23
HEGJERAN.T.	WĘGIER.J.R.2.IV.3.K.M	+14.IX.1915	I23
JANOS.S.	WĘGIER.12.K.J.R.2	+10.IX.1915	A23
KOMANEST.F.	I.R.31.I.51	+5.V.1916	N2
KOWACZ.S.	WĘGIER.12.K.J.R.2	+9.IX.1915	C22
KRESCOI.J.	WĘGIER.14.K.J.R.31	+8.IX.1915	G22
LADREAN.J.	WĘGIER.J.K.2.IV.3.K.M	+14.IX.1915	D23

LOIS.J.	WĘGIER.6.K.J.R.64	+1.IX.1915	H23
ROMAN.G.	WĘGIER.4.K.J.R.31.IV.I.15	+1.IV.1915	S23
SCHIEB.J.	WĘGIER.2.K.J.R.31	+1.IX.1915	F23
SZABO.M.	I.R.31.I.51	+5.V.1916	N2
SZACZ.J.	WĘGIER.14.K.J.R.2	+8.IX.1915	B22
SZORBATA.D.	WĘGIER.4.K.J.R.64	+1.IX.1915	C23
TURA?.J.	WĘGIER.6.K.J.R.2	+11.IX.1915	E22

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabel i spisów S. i A. Knyrewiczów z 1992 i 2001 r.

Ryc. 7. Nagrobek imienny żołnierza armii węgierskiej (stan z 2011 r.)

Źródło: zdjęcie wykonał Siergiej Zukowicz z Berezy (to i kolejne zdjęcia zostały przekazane do zbiorów własnych P.S. Towpika dzięki uprzejmości Siergieja Knyrewicza)

Tab. 4. Żołnierze armii rosyjskiej pochowani na cmentarzu koło Berezy Kartuskiej

Żołnierze armii rosyjskiej			
Nazwisko i inicjał imienia	Przynależność armijna i jednostka wojskowa	Data śmierci	Nagrobek
ABRAMOW.G.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+28.VIII.1917	O18
AGAFONOW.G.	ŻOŁN.ARM.ROS.83.I.184.P.P.	+24.VII.1916	F4
AWDIEJEW.F.	ŻOŁNIEZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+17.XII.1917	D16
BAJAKIN.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+5.XII.1917	A16

BANDURA.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.453.I.166.P.P.	+18.VI.1917	S10
BEKOW.P.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+14.III.1918	S15
BIESMATIEREW.	ŻOŁN.ARM.ROS.89.P.P.	+24.VII.1916	K4
BOBISZKIN.K.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+5.VIII.1917	D11
BOBRUK.M.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+11.VII.1917	S12
BOLDIN.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+24.V.1917	N10
BORISOW.P.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+17.I.1918	I15
BORODIN.S.	ŻOŁN.ARM.ROS.166.I.11.P.P.	+30.VII.1916	F5
BRUNKOW.W.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+14.VII.1916	O5
BUJAK.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.5.K.280.P.P.	+2.XI.1915	N7
BUSCH.P.	ŻOŁN.ARM.ROS.R.I.R.48.	+23.VII.1916	G14
BYKOWSKI.F.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+5.VIII.1917	D11
CHMIELEK.S.	ŻOŁN.ARM.ROS.SCHL.PIEH.3.12	+2.XII.1915	L3
CUKOCZEW.W.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+28.VIII.1917	O18
CZAJKOWSKI.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+1918	
CZERENKO.W.	INF.ARM.ROS.ARB.ABT.346	+3.I.1916	O2
CZONSWIT.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+6.IV.1918	K18
DACZKO.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+26.II.1916	I22
DIOMIN.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+14.VII.1916	O5
DOBRININ.	ŻOŁN.ARM.ROS.106.P.P.	+17.IX.1915	S8
DOSIEGAJEW.M.	ŻOŁN.ARM.JI.ROSYJSKIEJ	+29.III.1917	D4
DUMRAWA.S.	ŻOŁN.ARM.ROS.64.P.P.	+9.VII.1916	H4
FIDERKO.K.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+28.II.1918	W15
FILIPCZAK.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+31.I.1918	K17
GADISŁOW.D.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+12.VIII.1917	E16
GAWRYLIN.K.	ŻOŁN.ARM.JI.ROSYJSKIEJ	+1917	R9
GORCZAKOW.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+24.V.1917	N10
GOŚŁOW.S.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+5.VIII.1917	E13
GRYSZYN.S.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+24.X.1917	S17
HARASZCZUK.S.	ŻOŁN.ARM.ROS.93.I.206.P.P.	+28.VII.1916	P5
HELNIKOW.	ŻOŁN.ARM.ROS.45.I.193.P.P.	+26.IX.1915	
HILGA.F.	ŻOŁN.ARM.ROS.5.K.I.R.207	+11.XII.1915	E10
ISZEK.M.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+24.X.1917	
IWANOW.	ŻOŁN.ARM.ROSYJSKIEJ	+22.IX.1915	Z4
IWANOW.M.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+26.V.1917	
IWANOWICZ.P.	PODPOR.ARM.JI.ROSYJSKIEJ	+20.XI.1915	N21
JELISIEJEW.I.	ŻOŁN.ARM.JI.ROSYJSKIEJ	+19.VII.1916	G5
JESIMOW.A.	ŻOŁN.ARM.JI.ROSYJSKIEJ	+1917	R9
KALINOWSKI.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+30.VII.1917	
KALMYKOW.I.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+14.X.1915	H6
KAPILON.R.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+9.IX.1917	P18
KARPOWICZ.J.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+9.VIII.1917	N16
KASJUK.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+14.II.1918	X16

KASPSZAK.M.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+24.V.1917	N10
KASZYNSKI.J.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+15.VII.1917	N12
KAZANCEW.A.	SZRG.ARM.ROS.103.PIETROZAW	+27.VII.1915	R4
KLENCZA.W.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+1916	P2
KLIM.R.	ŻOŁN.ARM.ROS.ARB.BTL.416	+19.III.1916	R11
KOLESNIKOW.M.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+11.V.1917	A6
KOLONOS.S.	ŻOŁN.ARM.ROS.64.P.P.	+9.VI.1916	H4
KOLOTOW.I.	ŻOŁN.ARM.JI.ROSYJSKIEJ	+19.VII.1916	G5
KOMANOW.J.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+14.VII.1916	B5
KOSZYLOW.K.	ŻOŁN.ARM.ROS.12.K.1.SYBER.P	+1.V.1917	C21
KRESUNIENKO.?	ŻOŁN.ARM.ROS.	+1916	P2
KREWING.E.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+13.III.1918	A13
KUZMIN.N.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+6.IV.1918	N15
LABUTIN.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+1918	M15
LAWIN.P.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+9.IX.1917	P18
LEONIENKO.	ŻOŁN.ARM.ROS.105.P.P.	+17.IX.191?	W4
LEONTJEW.F.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+17.I.1918	I15
LESZAK.W.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+1918	
LEWANDOWSKI.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.PION.K.4	+13.V.1917	T7
LONSKI.	ŻOŁN.ARM.ROS.27.P.P.	+9.IX.1915	B4
MARMIELOW.I.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+29.V.1918	T15
MICHNOKOWICZ.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+9.VIII.1917	N16
MIERKUSZOW.G.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+11.VII.1917	
MIETALAGIN.K.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+10.VIII.1916	A4
MINAKOW.F.	ŻOŁN.ARM.JI.ROSYJSKIEJ	+29.III.1917	
MISZIRAKOW.	ŻOŁN.ARM.ROS.45.I.193.P.P.	+26.IX.1915	W6
MOROZOW.I.	OFIC.ARM.JI.ROSYJSKIEJ	+14.VII.1916	B1
MURATOW.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+15.VII.1917	N12
NIECEJEWICZ.M.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+16.VII.1916	Z6
NIEFININ.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.47.ART.BRYG.	+1915	E3
NIKIFOROW.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+18.XI.1917	D15
NIKIFOROW.D.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+18.XI.1917	D15
OBIERUKTIN.A.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+8.VIII.1916	B2
OGINSKI.L.	ŻOŁN.ARM.ROS.93.I.206.P.P.	+28.VII.1916	P5
PASIERA.C.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+?.VI.191?	X10
PAWLOW.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+26.V.1917	11
PIDRASZEK.M.	ŻOŁN.ARM.ROS.89.I.166.P.P.	+18.VII.1915	M4
PIERLIFIN.P.	ŻOŁN.ARM.ROS.24.P.P.	+31.III.1916	W2
PLUGGE.G.	ŻOŁN.ARM.ROS.R.I.R.48	+23.VII.1916	G14
POKIEJEW.	ŻOŁN.ARM.ROS.166.I.11.P.P.	+30.VII.1916	F5
POLUCHIN.P.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+17.XII.1917	S16
POTCZAKULOW.L.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+17.VII.1916	I5
PROKOFJEW.G.	ŻOŁN.ARM.ROSYJSKIEJ	+22.VII.1916	E4

PRYCZEP.A.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.4.K.193.P.P.	+10.XI.1915	D8
PUCZKOWSKI.W.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+6.IV.1918	
ROTSZON.G.	ŻOŁN.ARM.ROS.89.P.P.	+24.VII.1916	K4
RYDŹKO.A.	SZRG.ARM.ROS.19.GREN.P.	+9.VI.1915	A1
SABIROW.S.	ŻOŁN.ARM.ROS.12.K.I.R.165	+12.VIII.1916	T4
SAMOCZWAŁOW.W.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+18.XI.1917	D15
SAWCZENKO.A.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+7.VI.1917	B9
SAWCZYK.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+13.III.1918	A13
SIMAKIN.T.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+12.VIII.1917	E16
SIZONIENKO.L.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+11.VII.1915	M3
SKROK.J.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+14.III.1918	S15
SKURA.M.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+14.II.1918	X16
SOKAR.I.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+20.IX.1917	X17
SPIRUK.G.	ŻOŁN.ARM.ROS.199.P.P.	+1.V.1917	D22
STASIUK.W.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+3.IV.1916	A3
SZADSODIEW.P.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+5.VIII.1917	E13
SZAKIROW.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+5.XII.1917	A16
SZAKLEJ.A.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+15.XI.1915	C7
SZAKLI.P.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROS.83.I.184.P.P.	+24.VII.1916	F4
SZEROMUCHIN.W.	P.POR.ARM.ROS.3.K.I.R.208	+14.I.1917	M10
SZERYMANOW.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.6.K.193.P.P.	+3.X.1915	G8
SZLAGAROW.S.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+30.VI.1917	X13
SZUCZNOW.D.	ŻOŁN.ARM.ROS.453.I.166.P.P.	+18.VI.1917	S10
SZUWAROW.G.	ŻOŁN.ARM.ROS.133.P.P.	+1.V.1917	B21
SZWIECOW.W.	ŻOŁN.ARM.JI.ROSYJSKIEJ	+8.VII.1916	Z3
SZYMAROW.T.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+17.VII.1916	I5
TABAJEW.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+28.II.1918	W15
TAGMASOW.G.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+24.X.1917	
TICHOMIROW.I.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+16.VII.1916	Z6
TIEDOROW.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+19.VII.1916	K5
TREMUS.J.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+6.IV.1918	K18
TUMOW.N.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+19.VII.1916	K5
TUTIUSKI.P.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+2.IX.1917	M18
WASILJEW.P.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+30.VII.1917	X12
WIJATA.K.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+31.I.1918	K17
WILTOWSKA.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.89.I.166.P.P.	+18.VII.1915	
WOROBJOW.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.301.P.P.	+1.V.1917	G21
ZACHAROW.	ŻOŁN.ARM.ROSYJSKIEJ	+22.IX.1915	Z4
ZANIŁOW.D.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+14.VII.1916	B5
ZASTOCH.A.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+30.VI.1917	X13
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+20.IX.1915	N5
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.ROSYJSKIEJ	+30.IX.1915	E1

1.NIEZNANY.	ŻOŁNierz.ARM.ROSYJSKIEJ	+1915	T8
1.NIEZNANY.	ŻOŁN.ARMJI.ROSYJSKIEJ	+1915	I12
1.NIEZNANY.	ŻOŁN.ARMJI.ROSYJSKIEJ	+22.VII.1916	E4
1.NIEZNANY.	ŻOŁN.ARMJI.ROSYJSKIEJ	+1915	F2
1.NIEZNANY.	ŻOŁN.ARMJI.ROSYJSKIEJ	+1915	A4
1.NIEZNANY.	ŻOŁN.ARMJI.ROSYJSKIEJ	+8.VII.1916	Z3
1.NIEZNANY.	ŻOŁNierz.ARM.ROSYJSKIEJ	+28.III.1917	L6
2.NIEZNANYCH.	ŻOŁNierz.ARM.ROSYJSKIEJ	+1915	Z2
3.NIEZNANYCH.	ŻOŁNierz.ARM.ROSYJSKIEJ	+1915	G11
4.NIEZNANYCH.	ŻOŁNierz.ARM.ROSYJSKIEJ	+1915	N4
4.NIEZNANYCH.	ŻOŁN.ARM.ROS.	+10.VIII.1916	H4
6.NIEZNANYCH.	ŻOŁNierz.ARM.ROSYJSKIEJ	+1915	
6.NIEZNANYCH.	ŻOŁNierz.ARM.ROSYJSKIEJ	+7.X.1915	W2
32.NIEZNANYCH.	ŻOŁNierz.ARM.ROSYJSKIEJ	+1915	G4
55.NIEZNANYCH.	ŻOŁNierz.ARM.ROSYJSKIEJ	+1916(8)	T3

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabel i spisów S. i A. Knyrewiczów z 1992 i 2001 r.

Ryc. 8. Nagrobek imienny oficera armii rosyjskiej (stan z 2011 roku)

Źródło: zdjęcie wykonał Siergiej Zukowicz z Berezy

Tab. 5. Żołnierze armii bolszewickiej pochowani na cmentarzu koło Berezы Kartuskiej

Żołnierze armii bolszewickiej			
	Identyfikacja	Data śmierci	Nagrobek
3.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.BOLSZEWICKIEJ	+1920	C9
4.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.BOLSZEWICKIEJ	+1920	E12
31.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.BOLSZEWICKIEJ	+1920	S14
45.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.BOLSZEWICKIEJ	+1920	P12

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabel i spisów S. i A. Knyrewiczów z 1992 i 2001 r.

Ryc. 9. Nagrobek czterech nieznanych żołnierzy armii bolszewickiej (stan z 2011 r.)

Źródło: zdjęcie wykonał Siergiej Zukowicz z Berezы

Tab. 6. Żołnierze niezidentyfikowanej armii, pochowani na cmentarzu koło Berezы Kartuskiej

Żołnierze niezidentyfikowanej armii:			
	Identyfikacja	Data śmierci	Nagrobek
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.NIEZNANEJ	+1915	G23
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.NIEZNANEJ	+1915	W13
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.NIEZNANEJ	+1916	T2
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.NIEZNANEJ	+1916	R13
1.NIEZNANY.	ŻOŁNIERZ.ARM.NIEZNANEJ	+1916	Z12
2.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.NIEZNANEJ	+1916	L14
30.NIEZNANYCH.	ŻOŁNIERZY.ARM.NIEZNANEJ	+1916	E2

Źródło: opracowanie własne na podstawie tabel i spisów S. i A. Knyrewiczów z 1992 i 2001 r.

Ryc. 10. Nagrobek dwóch nieznanach żołnierzy nieznannej armii (stan z 2011 r.)

Źródło: zdjęcie wykonał Siergiej Zukowicz z Berez

Warto zauważyć, że wśród wyżej wymienionych niemieckich, austriackich i rosyjskich żołnierzy jest ponad 50 nazwisk niewątpliwie polskich lub polsko brzmiących, zapewne należących do Polaków wcielonych do poszczególnych zaborczych armii.

Nie można zapomnieć, że na cmentarzu tym pochowani są również żołnierze Wojska Polskiego, polegli w walce z bolszewikami w latach 1919-1920. Mieli takie same nagrobki jak żołnierze innych wspomnianych tu armii. Trudno jest już dziś ustalić ich liczbę. Według ustnych przekazów okolicznej ludności, która poświadcza ich istnienie jeszcze u schyłku II wojny światowej, było ich od kilkunastu do ok. trzydziestu⁷. Niestety ich los nie jest obecnie znany, być może część z nich, to owe nagrobki ze zniszczonymi i nieczytelnymi już dziś inskrypcjami...

⁷ Polscy żołnierze mieli formować cały pierwszy i ok. połowy drugiego rzędu nagrobków od strony drogi. Relacje o ich istnieniu przekazali autorowi niniejszego artykułu m.in. Nikodem Towpik (ur. 1928 r.) i Wacław Towpik (ur. 1931 r.) – ówczesni mieszkańcy Berez Kartuskiej oraz Jan Powchowicz (ur. 1933 r.) – ówczesny mieszkaniec pobliskich Nowosiółek.